

GRAU EN MITJANS AUDIOVISUALS

104832 - RÀDIO DRAMA I RÀDIO DE FICCIÓ

Informació general

- Tipus d'assignatura : Optativa
- Coordinador : Rafael Suárez Gómez
- Curs: Quart
- Trimestre: Anual
- Crèdits: 6
- Professorat:
 - Daniel Torras Segura <dtorras@tecnocampus.cat>

Idiomes d'impartició

- Català

Competències que es treballen

Específica

- E9_Aplicar els principis mecànics, electrònics i digitals de la captació, amplificació i gravació de so per a la seva aplicació a diferents plataformes: espectacles, ràdio, televisió, audiovisual i multimèdia. Postproduir l'audio i afegir els efectes sonors d'una producció audiovisual
- E10_Aplicar processos, mètodes i tècniques per a desenvolupar la creativitat i la innovació en la realització audiovisual, en el desenvolupament multimèdia i en la programació de videojocs
- E13_Aplicar els principis de disseny visual i sonor per a la creació dels elements de presentació que s'utilitzen en productes sonors, audiovisuals, televisió i espectacles
- E18_Analitzar les estructures, els continguts i els estils de programació televisiva i radiofònica atenent a les característiques tècniques de la seva realització. Idear, produir i realitzar programes per a la televisió i ràdio en la part tècnica: sala de realització o control de ràdio, respectivament

Transversal

- T2_Que els estudiants tinguin capacitat per treballar com a membres d'un equip interdisciplinari ja sigui com a un membre més, o realitzant tasques de direcció amb la finalitat de contribuir a desenvolupar projectes amb pragmatisme i sentit de la responsabilitat, assumint compromisos tenint en compte els recursos disponibles

Descripció

El curs de *Ràdio Drama i Ràdio Ficció* permet el treball de tècniques i eines per tal de proposar, dissenyar i realitzar programes radiofònics originals i innovadors basats en la narració d'històries i continguts creatius de ficció. La teoria s'aplica en l'orientació i avaluació dels projectes, els quals són realitzats autònomament per cada grup d'unes 5 persones.

El curs parteix, des del primer dia, del treball continuat en un equip creatiu totalment autònom dins del qual s'elabora el guió, es configuren els recursos sonors i es prepara l'equip necessari per a enregistrar la proposta d'edició de cada grup d'estudiants, la qual es mantindrà en antena durant un curs sencer. Cada equip estructura la seva metodologia i horaris i elabora un conjunt de programes que s'emeten per un canal radiofònic real. El projecte final és obert i accessible per a tothom. Es proposa la col·laboració amb altres assignatures i amb el grup de teatre de la universitat.

Resultats d'aprenentatge

En acabar l'assignatura l'estudiant o estudianta ha de ser capaç de:

Saber concebre i planificar la producció d'un nou espai radiofònic de ficció.

Aplicar les tècniques de guionització de productes de ficció a la ràdio.

Experimentar noves narratives i expressions amb els components del llenguatge radiofònic.

Innovar formats i estructures dels programes narratius radiofònics de teatre i ficció.

Crear nous recursos sonors originals, funcionals i atractius.

Gestionar els arxius d'àudio d'un programa radiofònic.

Metodologia de treball

El curs es basa en la filosofia d'*aprendre fent*. Per tant, es fomenta la participació autònoma i l'autoaprenentatge de l'estudiant en l'anàlisi creativa de productes i formats de ficció radiofònica perquè, juntament amb l'orientació del professor, es planifiqui i s'impulsi l'elaboració en grup d'un producte original i propi. El curs es presenta en tres trimestres, de setembre a juny; en el primer trimestre es dissenya el producte i s'escriu l'estructura narrativa; els següents trimestres serveixen per a desenvolupar el guió, enregistrar i postproduir cada capítol.

Es treballa en equip des del primer dia, dissenyant i elaborant una producció que s'emetrà en un canal radiofònic real durant dos trimestres acadèmics. Els grups són autònoms i fixen el seu propi tema d'interès, format, calendari i metodologia de treball, amb la supervisió del professor. Puntualment, les activitats a classe permeten una revisió crítica i conjunta dels projectes elaborats pels grups.

L'assignatura té reservades 2 hores setmanals per l'accés als estudis i el treball amb els equips radiofònics.

Continguts

El programa d'aquesta assignatura s'estructura en sis blocs de contingut que fan referència als diferents aspectes implicats en la realització d'un espai de ràdio ficció.

Contingut 1: Les característiques del drama i la ficció a la ràdio	
Descripció	En aquesta unitat es tenen en compte les característiques pròpies dels formats dramàtics i de ficció radiofònics. S'adapten les produccions de ficció als elements distintius i a les necessitats que imposa un mitjà unisensorial com la ràdio.
Activitats vinculades	1, 2, 5, 6 i 7

Contingut 2: El llenguatge radiofònic aplicat a la ficció	
Descripció	Es practiquen als elements narratius i als recursos sonors característics del llenguatge radiofònic en un context de narració dramàtica. Es treballen les tècniques concretes d'expressivitat per a cadascun dels components. En aquest contingut es practica: <ul style="list-style-type: none">• La locució• La paraula• La música• Els efectes de so• El silenci
Activitats vinculades	1, 2, 3, 4, 5, 6 i 7

Contingut 3: El guió radiofònic per al drama i la ficció	
Descripció	Aquest bloc treballa les tècniques de redacció per a cada gènere i format de ficció radiofònica. S'apliquen els símbols i les convencions narratives per al guió de ficció.
Activitats vinculades	1, 2, 3, 4, 5 i 7

Contingut 4: Formats i gèneres de la ficció radiofònica	
Descripció	Es practiquen i s'analitzen diferents formats i gèneres existents i aplicats en el drama i la ficció radiofònica.
Activitats vinculades	1, 2, 3, 4, 5 i 7

Contingut 5: Direcció d'actors i de programes de ficció radiofònica	
Descripció	S'apliquen els principis i les directrius de la direcció d'actors en un context radiofònic i es practiquen els elements a tenir en compte en la direcció d'un espai dramàtic o de ficció radiofònica.
Activitats vinculades	3, 4, 5, 6 i 7

Contingut 6: Realització i postproducció de productes de ficció	
Descripció	Es materialitza i es realitza als estudis de ràdio l'espai radiofònic de ficció. Es treballa amb softwares específics la seva adaptació i postproducció a uns estàndards de qualitat d'emissió. S'apliquen tècniques de difusió i distribució de continguts d'àudio.
Activitats vinculades	3, 4, 5, 6 i 7

Activitats d'aprenentatge

Activitat 1: Anàlisi d'un producte radiofònic de ficció (Contingut 1, 2, 3, 4 i 5)	
Descripció general	Pràctica individual per reflexionar sobre els components, recursos i formats d'un espai radiofònic concret de ficció.
Material de suport	Enunciat de l'activitat. Bibliografia bàsica i complementària.
Lliurable i vincles amb l'avaluació	Lliurar el treball d'anàlisi. 10% de la nota final.
Objectius específics	Conèixer les tècniques d'expressió narrativa Identificar els formats radiofònics de ficció Ser capaços d'argumentar una crítica analítica d'un producte

Activitat 2: Disseny i redacció d'un projecte de Ràdio Drama (Contingut 1, 2, 3, 4 i 5)	
Descripció general	Dissenyar i redactar un projecte per a la promoció o venda d'un programa de ficció. Activitat en grups de treball de 4 o 5 persones.
Material de suport	Enunciat de l'activitat. Bibliografia bàsica i complementària.

Lliurable i vincles amb l'avaluació	Lliurar l'arxiu del projecte. 10% de la nota final del bloc de pràctiques.
Objectius específics	Identificar els factors de programació d'un contingut radiofònic Valorar els aspectes econòmics i de producció d'un programa de ràdio Definir els elements creatius al voltant de l'objectiu del producte

Activitat 3: Guions radiofònics per a Ràdio Drama (Contingut 2, 3, 4 i 5)	
Descripció general	Redactar un guió per a un programa radiofònic dramàtic o de ficció d'entre 15 minuts i 20 minuts de duració. Activitat en grup de 4 o 5 persones
Material de suport	Enunciat de l'activitat. Bibliografia bàsica i complementària.
Lliurable i vincles amb l'avaluació	Lliurar el guió tècnico-literari final. 20% de la nota final.
Objectius específics	Ser capaços de confeccionar i entendre un guió radiofònic Practicar la comunicació entre els components de l'equip a l'estudi Ser capaços de realitzar un producte radiofònic

Activitat 4: Enregistrament i realització d'una producció de ficció (Contingut 3, 4, 5 i 6)	
Descripció general	Traslladar un guió radiofònic de drama o ficció a un programa real editat i preparat per a ser emès. Activitat en grup de 4 o 5 persones.
Material de suport	Enunciat de la prova. Bibliografia bàsica i complementària.
Lliurable i vincles amb l'avaluació	Lliurar l'arxiu sonor del programa enregistrat. 20% de la nota final.
Objectius específics	Practicar la lectura i interpretació del guió radiofònic de dramàtics Experimentar la interpretació i la direcció d'actors Aplicar els principis de realització radiofònica Realitzar efectes especials adequats per a la ficció radiofònica

Activitat 5: Informes i activitats de seguiment i valoració (Contingut 1, 2, 3, 4, 5 i 6)	
--	--

Descripció general	Monitoritzar la producció i destacar els aspectes d'innovació, crítica, efectivitat i audiència. Proposar aspectes a millorar. Activitat en grup de 4 o 5 persones.
Material de suport	Enunciat de les activitats relacionades. Bibliografia bàsica i complementària.
Lliurable i vincles amb l'avaluació	Lliurar els informes o anàlisis corresponents. 15% de la nota final.
Objectius específics	Practicar la lectura i interpretació del guió radiofònic de dramàtics Aplicar els principis de realització radiofònica Identificar els factors de programació d'un contingut radiofònic Valorar els aspectes econòmics i de producció d'un programa de ràdio Definir els elements creatius al voltant de l'objectiu del producte

Activitat 6: Comentari sobre l'espacialitat i la veu en el ràdio drama

(Contingut 1, 2, 5 i 6)

Descripció general	Individualment, analitzar i reflexionar en un assaig breu sobre l'ús, les característiques i la recreació de l'espai i la veu en un producte de ràdio ficció.
Material de suport	Enunciat de l'activitat. Bibliografia bàsica i complementària.
Lliurable i vincles amb l'avaluació	Lliurar el text del comentari. 10% de la nota final.
Objectius específics	Aplicar els principis de realització radiofònica Definir els elements creatius al voltant de l'objectiu del producte Experimentar la interpretació i la direcció d'actors Conèixer les tècniques d'expressió narrativa

Activitat 7: Informe final de valoració

(Contingut 1, 2, 3, 4, 5 i 6)

Descripció general	Individualment, monitoritzar la producció i destacar els aspectes d'innovació, crítica, efectivitat i audiència. Proposar aspectes a millorar.
Material de suport	Enunciat de l'activitat. Bibliografia bàsica i complementària.
Lliurable i vincles amb l'avaluació	Lliurar el document de l'informe. 10% de la nota final.
Objectius específics	Practicar la lectura i interpretació del guió radiofònic de dramàtics Aplicar els principis de realització radiofònica Identificar els factors de programació d'un contingut radiofònic Valorar els aspectes econòmics i de producció d'un programa de ràdio Definir els elements creatius al voltant de l'objectiu del producte

Sistema d'avaluació

L'avaluació de Ràdio Drama i Ràdio de Ficció es compon d'una part d'avaluació en grup (65%), on es redacta un projecte (10%), s'escriuen els guions radiofònics de la producció (20%), s'enregistra i es realitza la producció sonora de ficció (20%) i es fan activitats, així com un informe final per la seva valoració i seguiment (15%). També es fan activitats d'avaluació individuals (35%) al llarg de tot l'any, com poden ser un comentari sobre el disseny de l'espai i la veu en el ràdio drama (10%), l'anàlisi d'un producte radiofònic de ficció (10%) i un informe final de valoració i presentació dels coneixements adquirits (10%). Es comptabilitza un 5% de la nota final en concepte d'assistència i participació a les sessions. L'assignatura no té examen, pròpiament.

En resum, l'avaluació es realitza comptant els següents elements i treballs:

En Grup (65%)

- Disseny i redacció d'un projecte de Ràdio Drama (10%)
- Guions radiofònics per a Ràdio Drama (20%)
- Enregistrament i realització d'una producció de ficció (20%)
- Informes i activitats de seguiment i valoració (15%)

Individual (35%)

- Comentari sobre l'espacialitat i la veu en el ràdio drama (10%)
- Anàlisi d'un producte radiofònic de ficció (10%)
- Informe final de valoració (10%)
- Assistència i participació (5%)

El plagi en qualsevol activitat o treball representa un zero immediat en l'avaluació.

RECUPERACIÓ

Segons la normativa vigent, tan sols podran fer la recuperació aquells estudiants que no hagin arribat al 5 de la mitja del curs. Es realitzarà una prova proporcional per recuperar aquelles activitats no aprovades.

Recursos

Bàsics

Bibliografies

- ASH, W. The way to write Radio Drama. Londres: Elm Tree Books, 1985
- COMPARATO, Doc. El Guió. Art i tècnica d'escriure per al cinema i la televisió. Bellaterra: Publicacions de la Universitat Autònoma de Barcelona, 1989.
- CROOK, T. Radio Drama. Theory and practice. London: Routledge, 1999.
- FIELD, Syd. El libro del guió. Fundamentos de la escritura de guiones. Madrid: Plot Ediciones, 1995.
- KAPLÚN, Mario. Producción de programas de radio: el guió la realización. Quito:Ediciones CIESPAL: Editorial Quipus, 1999.
- RATTIGAN, D. Theatre of sound: radio and the dramatic imagination. Dublin: Carysfort Press, 2001.
- RODERO, E.; SOENGAS, X. Ficción radiofónica. Cómo contar una historia en la radio. Madrid: IORTV, 2010.

Enllaços web

- <http://www.findsounds.com/>
- <http://www.purple-planet.com/>
- <https://www.freesound.org/>

Complementaris

Bibliografies

- GROOVE, Claire. So you want to write radio drama? Londres: Nick Hern Books, 2013.
- HILLIARD, R. L. Writing for Television, Radio and New Media. London: Thomson Learning, 1999.
- NIQUI, C. Disseny i creativitat sonora. Barcelona: Editorial UOC, 2007.
- RODERO, E. "Recuperar la creatividad radiofónica. Razones para apostar por la radio de ficción". *Análisis*, 32, 2005, 133-14
- RODGER, I. Radio Drama. London: MacMillan Press, 1982.
- WILLIAM, C. Writing for radio. Londres: Bloomsbury Academic, 2015.